

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

ในการศึกษา บทบาทของมาตรการทางภาษีอากรที่มีต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีวัตถุประสงค์ เพื่อทดสอบความรู้และความเข้าใจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีต่อมาตรการทางภาษีอากร และทราบทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทของมาตรการทางภาษีอากรที่มีต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในด้านอัตราผลตอบแทนของธุรกิจ ด้านการส่งเสริมและขยายการลงทุน ด้านการกระตุ้นให้เกิดการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ๆ ในการผลิตและบริหารกิจการ รวมทั้งศึกษาถึงทัศนคติเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของมาตรการทางภาษีอากร โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากแบบสอบถาม จำนวน 100 ราย โดยแยกเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางจำนวน 31 ราย และผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อมจำนวน 69 ราย ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานประกอบการ

ในการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสถานประกอบการ สถานประกอบการส่วนใหญ่เป็นห้างหุ้นส่วนจำกัด ร้อยละ 64 ประกอบกิจการหลัก คือ ประกอบธุรกิจการผลิต ร้อยละ 45 โดยส่วนใหญ่จดทะเบียนจัดตั้งนิติบุคคลในช่วงปี 2531 – 2540 ร้อยละ 54 มีเงินทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วจำนวนน้อยกว่า 5 ล้านบาท ร้อยละ 64 ซึ่งในรอบบัญชีปี 2546 ส่วนใหญ่มีรายได้รวมทั้งปีก่อนหักภาษี จำนวนมากกว่า 8 ล้านบาท ร้อยละ 46 มีสินทรัพย์ถาวรไม่รวมที่ดิน น้อยกว่า 50 ล้านบาท ร้อยละ 69 และมีจำนวนการจ้างแรงงานทั้งหมด น้อยกว่า 50 คน ร้อยละ 61

5.1.2 ผลการทดสอบความรู้และความเข้าใจ เกี่ยวกับข้อกฎหมายภาษีอากรและมาตรการทางภาษีอากรของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ในการศึกษา ถึงความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมพบว่า กลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเริ่มใช้มาตรการทางภาษีอากร และไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลตามมาตรการทางภาษีอากร กับไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรสำหรับธุรกิจเงินร่วมลงทุน ส่วนกลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อม มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการทางภาษีอากรที่สนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และ ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเริ่มใช้

มาตรการทางภาษีอากร กับไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรสำหรับธุรกิจเงินร่วมลงทุน

การศึกษาถึงระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อกฎหมายภาษีอากรและมาตรการทางภาษีอากร โดยรวมผู้ประกอบการทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ความเข้าใจ อยู่ในระดับ ดี สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

กลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อกฎหมายภาษีอากรและมาตรการทางภาษีอากร อยู่ในระดับ ดี โดยข้อกฎหมายภาษีอากรและมาตรการทางภาษีอากรที่วิสาหกิจขนาดกลางส่วนใหญ่ มีความรู้ความเข้าใจมากที่สุด คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเริ่มใช้มาตรการทางภาษีอากร

กลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อม มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อกฎหมายภาษีอากรและมาตรการทางภาษีอากร อยู่ในระดับ ปานกลาง โดยข้อกฎหมายภาษีอากรและมาตรการทางภาษีอากรที่วิสาหกิจขนาดย่อมส่วนใหญ่ มีความรู้ความเข้าใจมากที่สุด คือ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการทางภาษีอากรที่สนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

5.1.3 ผลการศึกษาทัศนคติของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเกี่ยวกับบทบาทของมาตรการทางภาษีอากรที่มีผลต่อผู้ประกอบการ

ในการศึกษาถึงบทบาทของมาตรการทางภาษีอากรที่มีผลต่อผู้ประกอบการในด้านต่างๆ สรุปผลการศึกษา ดังนี้

ผลต่ออัตราผลตอบแทนของกิจการ พบว่า กลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง กับกลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อม ส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าบทบาทของมาตรการทางภาษีอากร มีผลต่อการเพิ่มขึ้นของรายได้ของกิจการ ปริมาณผลผลิต กำไรสุทธิ และค่าใช้จ่ายของกิจการ ภายหลังจากการเริ่มใช้มาตรการทางภาษีอากร และมีความเห็นว่าบทบาทของมาตรการทางภาษีอากรมีผลต่อการลดลงของต้นทุนต่อหน่วยของการผลิต และภาระภาษี เงินได้นิติบุคคลของกิจการ

ผลต่อการส่งเสริมและขยายการลงทุน พบว่า ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง ส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าบทบาทของมาตรการทางภาษีอากรมีผลต่อการเพิ่มสาขาหรือขยายกิจการ และทำให้มาตรฐานของอาคารโรงงานของกิจการดีขึ้น ขณะที่กลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อม มีความเห็นว่าบทบาทของมาตรการทางภาษีอากรไม่มีผลต่อการเพิ่มสาขาหรือขยายกิจการ และมาตรฐานของอาคาร โรงงานของกิจการ

ผลต่อการกระตุ้นให้เกิดการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ๆ พบว่า กลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง มีความเห็นว่าบทบาทของมาตรการทางภาษีอากรมีผลต่อการใช้เครื่องจักรมากกว่าแรงงานของกิจการและมีผลต่อการใช้คอมพิวเตอร์ในกระบวนการผลิตสินค้าและงานอื่นๆนอกจาก

การผลิตสินค้ามากขึ้นกว่าเดิม ขณะที่กลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อมมีความเห็นว่างบบาทของมาตรการทางภาษีอากรไม่มีผลต่อการใช้เครื่องจักรของกิจการและไม่มีผลต่อการใช้คอมพิวเตอร์ในกระบวนการผลิตสินค้า และงานอื่นๆนอกจากการผลิตสินค้า

5.1.4 ผลการศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของมาตรการทางภาษีอากร

เมื่อมีการปฏิบัติเกี่ยวกับมาตรการทางภาษีอากรผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีความเห็นว่าปัญหาและอุปสรรคของมาตรการทางภาษีอากร แยกเป็นแต่ละด้านดังนี้

ปัญหาด้านมาตรการทางภาษีอากร ผู้ประกอบการวิสาหกิจทั้งสองกลุ่มมีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญและมีปัญหามากที่สุดคือ ปัญหาไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการทางภาษี และข้อกฎหมายภาษีอากรเพียงพอ รองลงมา คือปัญหามีความยุ่งยากและซับซ้อนในการปฏิบัติเกี่ยวกับมาตรการ และปัญหาขาดแคลนพนักงานที่มีความรู้ในด้านภาษีอากร

ปัญหาด้านที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่สรรพากร ผู้ประกอบการวิสาหกิจทั้งสองกลุ่มมีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญและมีปัญหามากที่สุดคือ ปัญหาเจ้าหน้าที่แต่ละคนตอบคำถามไม่ตรงกัน ทำให้เกิดความสับสนมากที่สุด รองลงมา คือ ปัญหาเจ้าหน้าที่ ที่ให้คำปรึกษาไม่มีความรู้เพียงพอ เช่น ไม่สามารถให้คำอธิบายเกี่ยวกับข้อกฎหมายได้ทันที และ ปัญหาการติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ล่าช้าหรือติดต่อยาก เช่น ต้องติดต่อเฉพาะเวลาราชการ

ปัญหาด้านข้อกฎหมายภาษีอากร ผู้ประกอบการวิสาหกิจทั้งสองกลุ่มมีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญและมีปัญหามากที่สุดคือ ปัญหากฎหมายภาษีอากรตีความยาก ทำให้เกิดความผิดพลาดได้ง่ายมากที่สุด รองลงมา คือปัญหากฎหมายภาษีอากรเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้งจนตามไม่ทัน และปัญหาบทกำหนดโทษเกี่ยวกับความผิดทางภาษีรุนแรงและลงโทษหนักเกินไป

ปัญหาด้านข่าวสาร การประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานสรรพากร ผู้ประกอบการวิสาหกิจทั้งสองกลุ่มมีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญและมีปัญหามากที่สุดคือ ปัญหาไม่มีเอกสารเกี่ยวกับความรู้และข้อกฎหมายเผยแพร่ให้แก่ผู้ประกอบการหรือมีน้อยจนเกินไป รองลงมา คือปัญหาไม่มีเจ้าหน้าที่ ที่รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการให้ข่าวสารและประชาสัมพันธ์ และปัญหาการจัดสัมมนาเพื่อให้ความรู้ของหน่วยงานสรรพากรมีน้อยเกินไปหรือไม่ทั่วถึง

5.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาถึงบทบาทของมาตรการทางภาษีอากรที่มีต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการทางภาษีอากรในระดับ ดี เมื่อแยกพิจารณาตามขนาดของวิสาหกิจ พบว่า กลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการทางภาษีอากรในระดับ ดีกว่า กลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อม

ดังนั้น กรมสรรพากรจึงควรมาตรการต่างๆ ในการสนับสนุนให้ความรู้เกี่ยวกับมาตรการทางภาษี ให้แก่วิสาหกิจขนาดย่อมมากขึ้น โดยเน้นในเรื่องการเผยแพร่ข่าวสารความรู้ให้แก่วิสาหกิจอย่างทั่วถึง จัดให้มีเจ้าหน้าที่หรือทีมกำกับดูแลสำหรับกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยเฉพาะเพื่อแจ้งข่าวสารและความรู้ที่เกี่ยวกับมาตรการทางภาษีหากมีการเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมไปจากเดิมเพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของมาตรการทางภาษี นอกจากนี้ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่โดยเฉพาะในการแนะนำความรู้ให้แก่วิสาหกิจหรือผู้ประกอบการที่เริ่มกิจการใหม่เกี่ยวกับมาตรการทางภาษี เพื่อให้รับทราบถึงสิทธิประโยชน์ต่างๆ ที่ควรจะได้รับรวมทั้งแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง

จากการศึกษาถึง ปัญหาและอุปสรรคของมาตรการทางภาษีอื่น ๆ มีดังนี้

ปัญหาทางด้านที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่สรรพากรที่สำคัญมากที่สุด คือ ปัญหาเจ้าหน้าที่แต่ละคนตอบคำถามไม่ตรงกันทำให้เกิดความสับสน ดังนั้น กรมสรรพากรควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่ในการตอบปัญหาให้แก่ผู้ประกอบการ โดยเฉพาะแยกออกมาต่างหาก ไม่ควรปล่อยให้เจ้าหน้าที่ที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องตอบปัญหาเพราะจะทำให้เกิดปัญหาดังกล่าวได้ และควรประชาสัมพันธ์ให้เจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานและผู้ประกอบการทราบว่า มีเจ้าหน้าที่คนใดบ้างที่มีหน้าที่ในตอบปัญหา หรือจัดตั้งเป็นกลุ่มงาน โดยเฉพาะในการทำหน้าที่นี้เพียงอย่างเดียว

ปัญหาด้านข้อกฎหมายภาษีอากร ที่สำคัญมากที่สุด คือ ปัญหา กฎหมายภาษีอากรตีความยาก ทำให้เกิดความผิดพลาดได้ง่าย ดังนั้น กรมสรรพากรควรจะมีการจัดทำคำอธิบายเกี่ยวกับข้อกฎหมายที่สำคัญต่างๆ และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับมาตรการทางภาษีต่างๆ โดยใช้ภาษาที่อ่านง่าย เผยแพร่ให้แก่ ผู้ประกอบการทราบอยู่เสมอ และทันทีเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขกฎหมาย และแจ้งให้แก่ผู้ประกอบการที่สนใจขอรับได้ที่หน่วยงานสรรพากรทุกแห่ง และเผยแพร่ไว้ทางเว็บไซต์ของกรมสรรพากร

ปัญหาด้านข่าวสาร การประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานสรรพากร ที่สำคัญมากที่สุด คือ ปัญหาไม่มีเอกสารเกี่ยวกับความรู้ และข้อกฎหมายเผยแพร่ให้แก่ผู้ประกอบการหรือมีน้อยจนเกินไป ดังนั้น กรมสรรพากรควรให้ความสนใจ เกี่ยวกับการเผยแพร่ข่าวสารให้แก่ผู้ประกอบการ ซึ่งปัจจุบันกรมสรรพากรได้เน้นวิธีการเผยแพร่ความรู้และบริการต่างๆ ผ่านทางอินเทอร์เน็ตที่เว็บไซต์ www.rd.go.th ของกรมสรรพากร แต่ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยังไม่ทราบ หรือยังไม่มี อินเทอร์เน็ตใช้ในสำนักงานของตนเอง จึงควรจัดทำเอกสารเป็นรูปเล่มไว้ให้เป็นคู่มือแก่ผู้ประกอบการเพื่อนำไปศึกษาหาความรู้ให้เรื่องที่สนใจหรือเกี่ยวข้องกับกิจการได้

5.3 ข้อจำกัดในการศึกษา

การศึกษาบทบาทของมาตรการทางภาษีอากรที่มีต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยให้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง 100 รายที่ใช้ในการศึกษา อาจจะไม่กระจายไปทั้ง 11 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ เนื่องจากเป็นการสุ่มเลือกมาแบบบังเอิญ ซึ่งจะเป็นจุดอ่อนของการศึกษาในครั้งนี้ ดังนั้นในการศึกษารั้งต่อไปควรให้ความสำคัญในเรื่องนี้ เพื่อให้ได้ผลของการศึกษาที่ครอบคลุมถึงผู้ประกอบการโดยรวมทั้งหมด

นอกจากนี้ เนื่องจากการศึกษาถึงบทบาทของมาตรการทางภาษีอากร นั้น ข้อมูลที่ใช้ได้จากแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการ ซึ่งอาจทำให้ผลการศึกษาเป็นเพียงความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเท่านั้น จึงอาจมีความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้นได้

ดังนั้นควรมีการศึกษาในด้านของหน่วยงานสรรพากรด้วยเพื่อให้ทราบถึงผลกระทบของการจัดเก็บภาษีจากมาตรการทางภาษีอากรและให้ทราบว่ามาตรการทางภาษีอากรที่ให้การสนับสนุนแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมนั้นบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ และเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงในการออกมาตรการทางภาษีอากรอื่นเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป